

nytter lejligheden til at lave en samlet gennemgang af de efterretningstjenester, som har fungeret i Danmark siden 1945. Det var det, man gjorde i Norge, og det er jo klart, at de forskellige efterretningstjenester jo har et samarbejde. Derfor ville det også være naturligt at lave det på den måde.

Det er ikke sket. Det er kun Politiets Efterretningstjeneste, der er genstand for undersøgelsen, dog med visse muligheder for, hvis der kommer overlap til andre efterretningstjenester, at forfølge de her spor, men vi synes, at det er et stort problem, og vi synes især, at det er et stort problem, fordi det jo antydes, at en række af de operationer, som Politiets Efterretningstjeneste har lavet, bl.a. mod Socialistisk Arbejderparti, har været lavet på basis af ønsker fra NATO og dermed formentlig har været diskuteret også med Forsvarets Efterretningstjeneste.

Et andet stort problem med det lovforslag, som ligger, er, at den retlige undersøgelse slutter i 1989. Vi synes, det er besynderligt. Vi synes, det er mærkeligt, at når man sætter apparatet i gang, så har man et skel, der hedder 1989, selv om en række sager er opstået efter 1989, og selv om vi jo altså også kan konstatere, at Politiets Efterretningstjeneste faktisk i perioden efter 1989 udvidede antallet af ansatte. Det ville være relevant at tage den periode med, og det er ikke sket.

Dermed er Enhedslisten stillet i et vanskeligt dilemma. Vi har et lovforslag, som vi sagde nej til ved første behandling, som har undergået visse forbedringer, men vi har også et lovforslag, som stadig væk har store problemer tilbage, og derfor må jeg selvfølgelig også sige til dem, der har sagt, at regeringen har bøjet sig i støvet for venstrefløjen eller for Enhedslisten, at gid det var så vel. Sådan er det desværre ikke.

Vores problem må vi afgøre med os selv. Skal vi så sige ja til det, der ligger, eller skal vi sige nej? Ud fra det nøgne indhold er der ikke tvivl om, at vi tenderer mod et nej. Når vi alligevel ender med at sige ja til det, der ligger, også selv om der ikke er flertal for vores ændringsforslag om at udvide den juridiske undersøgelse fra 1989 og helt frem til i dag, så hænger det sammen med, at der i bemærkningerne ligger nogle ting, som gør, at man kan forstå f.eks. grænsen med 1989 som en henstilling til kommissionen, men at kommissionen har en mulighed for at gå videre.

Det er blevet formuleret på forskellige måder. Det er blevet formuleret som 1989 plus eller

1989 med løs bagkant. Det, der i hvert fald er vores konklusion, er, at hvis der er en kommission, som ikke primært tænker på en eventuel fremtidig karriere i det statslige system, men virkelig satser på at få sandheden frem, så har den muligheden for at gå til perioden efter 1989 og kigge efter i den.

Vi synes, at det er uværdigt, at det er op til en kommission selv at afgøre, hvad den skal undersøge. Vi synes, at det i et så vigtigt spørgsmål burde være Folketinget, som klart redegjorde for, hvilket område og hvilket tidspunkt der skulle undersøges. Også her er vi sådan set enige med de bemærkninger, som Venstre og De Konservative kommer med.

Det ændrer jo altså bare ikke ved, at hvis vi gjorde dét til kardinalpunktet, så ville der ikke på nuværende tidspunkt komme nogen undersøgelse, og vi ville derfor heller ikke få mulighed for at afprøve, hvorvidt kommissionen rent faktisk vil gå til bunds.

Den afprøvning synes vi skal finde sted. Derfor vil vi selvfølgelig stemme for vores eget ændringsforslag, og hvis det bliver forkastet, vil vi stemme for regeringens ændringsforslag med det perspektiv at få loven vedtaget til sidst og med den satsning, der så ligger i, at vi får en virkelig god kommission, som kender sit ansvar over for fortiden, over for fremtiden, over for den historiske troværdighed og over for den juridiske sandhed.

Vi forstår godt, at Venstre og De Konservative, som jeg sagde tidligere, ikke ønsker at bidrage til denne her undersøgelse. Det er jo i høj grad den periode, hvor Venstre og De Konservative har siddet med det politiske ansvar, der skal undersøges, og der er bestemt sager, som er meget interessante at undersøge fra den periode, som også involverer det politiske niveau.

Men vi ville håbe på, at Venstre og De Konservative så i hvert fald ville stemme for vores ændringsforslag og, når de nu ved, at undersøgelsen under alle omstændigheder kommer, så sige, at så er der ikke nogen grund til, at den kun skal fokusere på den borgerlige regering og stort set stoppe, lige før den nuværende regering kommer til; så kan vi lige så godt lave undersøgelsen til bunds og tage den periode med.

Lad det være en opfordring til Venstre og De Konservative om at gøre som i Norge, nemlig i hvert fald at stemme for at undersøgelsen går helt frem til nu. Hvordan man så stemmer om det samlet, må man jo afgøre med sig selv.